

P E R V V I A.

Arctum: *Trugillo*, 80 leucis à Lima, portum suum habet, sed incommodum & adversus incerta ventorum non satis munitum: *Parilla* five *Santa*, 55 leucis à Lima versus Arctum, cum commodissimo portu, & aquationi & lignationi peropportuno. *Armedo*, 10 leucis à Lima versus Arctum: *Cannete* vel *Guarco*, 25 leucis à Lima versus Austrum, optimæ farinæ copia dives. *Valverde*, 35 leucis à Lima versus Austrum: denique *Arequipa*, 100 & 20 aut 30 leucis à Lima: quæ tamen urbs à mari distat leucis 12, sed portum suum habet, olim quidem percelebrem, cum argenti gaza, à Potosianis, argenti fodinis hac traduceretur. Nunc non magni momenti. Intermedio autem spacio inter *Valerden* & *Arequipam* pulcherrimæ & fertilissimæ valles jacent, cum suis stationibus & portubus, ad quorum nonnullos jam municipia ab Hispanis locata dicuntur, pluraque loca leviter adversus hostium incurfus munita.

In mediterraneis autem, primo in provincia *Chachapoyarum* oppidum *S. Iohannis de la Frontera*, 120 leucis à Lima versus Boream. Deinde in *Moyobambæ* provincia *S. Iago de los vallos*, ultra 100 leucas à Lima versus Aquilonem, 25 leucis ab oppido *S. Iohannis* prædicto. Tertio *Leon de Guanuco*, 50 leucis à Lima versus Aquilonem. ager illius argenti venarum haud expers, cæterum fertilis & peramœnus. Quarto *Guamanga* five *S. Iuan de la Vittoria*, 60 leucis à Lima versus Eurum: in cuius agro multæ sunt auri, argenti, hydrargiri, æris, ferri, plumbi, necnon magnetum fodinæ. Denique *Cusco*, Ingarum Peruvix monarcharum olim sedes, de qua urbe Hispani testantur, illam solam quondam civitatis formam habuisse. Agro *Cusconio* disjunctus magno satis spatio jacet ad Orientem lacus *Titicaca*, quem rapidissimus amnis in occidentem decurrens, aquarum in magnum se spatium effundentium, efficit, ac deinde veluti intolerabili onere solutus in alvei sui angustias redit; sed istuc receptus iterumque velut ante illabentium amnium mole increfcens in alterum rursus, sed minoris quantitatis, lacum prorumpit, laxatisque tantæ molis incubitu vinculis liberius excurrrens, obscuro exitu evanescit, in occultos naturæ specus subsidens, & subterraneo alvei absorpti cuniculo in pelagus transmissus. Sunt præterea in hoc conventu celeberrimæ & opulenæ argenti vivi fodinæ, *Guanacabelica* vulgo: è quibus Rex Hispaniarum summum emolumentum capit. Nam maxima hujus metalli vis ad fodinas Potosianas traducitur, quæ ibidem summum usum præstat. Itemque aliquot oppidula ad *Cuscensem* diocesin pertinentia, *Vilcabamba* five *S. Franciscus de la Vittoria*. *S. Iohannis* municipium, quod vocant *del Oro*, in *Carabuya* provincia situm, cuius aurum absolutissimum & imprimis celebre.

Charcensis conventus, qui & *la Plata* dicitur, à *Charcensis Audientia*. *Limani* conventus finibus ad regnum *Chili* pertingit, patetque in longitudinem circiter trecentas leucas: latitudo incerta est, quippe quæ à mari Australi ad fluminis *de la Plata* provincias pertingat. Quamplures provincias complectitur, quarum non pauca ditissimas argenti venas habent, è quibus infinitus pene thesaurus superioribus annis exhaustus, hodieque exhaustus. In hoc conventu five *Audientia* hæc oppida incoluntur ab Hispanis. Primo *Nuestra Señora de la Paz*, in provincia *Chuquiabo*, quæ *Collao* pars est, 80 aut 90 leucis à Lima versus Eurum. præstantissima hic sunt auri metalla, quippe qui totus hujus metalli foetus esse creditur. Tertio Imperialis urbs *Potosia*, decimo octavo milliari à *Villa de Plata*, quam alii *Argenteam* vocant, alii *Græco* nomine *Argyropolin*. Est autem oppidulum istud haud ita magnum. Argenti fodinæ uberes admodum: nam quintale unum marcas reddit argenti purissimi octoginta, quod aliis locis inauditum est. Inventio hujus Fodinæ Indis debetur, qui forte per loca ista iter facientes metallum deprehenderunt. Quod ubi *Argyropoli* innotuit, confestim montem *Potosi* placuit inter cives distribui, qui Indorum opera tantam argenti vim extraxerunt, ut ea Europæ universæ sufficiat.

Ad oram maris habet nobilissimum *Arica* portum, ad quem hodie omnis argenti gaza deferretur, distat autem ab argenti fodinis Potosianis leucis 70, locus, postquam Angli & Belgæ in hunc Oceanum penetrare cœperunt, ab Hispanis multis operibus communitus.

Detecta hæc primum fuit regio à *Francisco Pizarro*, anno 1525, cujus præfecturam paulo post à *Carolo V* obtinuit, atque eam perlustravit & occupavit. Occisus tandem ab *Almagri* filio, cuius patrem ipse, & *Almagri* filium decollavit *Vasco*. *Vasco* cepit *Blasco*, *Blasco* nem cepit *Pizarri* frater. Item alii in alios sævierunt, sanguinis pariter & auri appetentes. Pars planior Peruvix fabulosa est, ac majori ex parte sterilis, præsertim cum nec ullos habeat fontes aut lacus, nec ullis imbribus aut pluviis unquam rigetur. Montana regio Peruvix longo extenditur tractu. Sunt autem hi montes admodum frigori obnoxii, in eisquæ frequenter nives cadunt. Reperiuntur hic leones, lupi, ursi nigri, capreoli, & quoddam pecudum genus camelis simile, ex quarum lana vestes gausapinas & alia necessaria conficiunt. Continentur inter hos montes multæ amplæ valles ac profundæ, fertilissimæ, ac populo numerosissimæ, cum aère fruantur calidiore. Et incolæ quidem harum vallium cæteris hujus tractus ingeniosiores, animosiores, ac civiliores sunt. *Andes* sunt etiam montes, sed continua serie producti absque vallibus. Hi à Septentrione in Meridiem porriguntur, & inter hos

Quis primus detexit.

Regionis, populorumque descriptio.

CIVICA BIBLIOTECA
GIAN LUIGI LERCARI